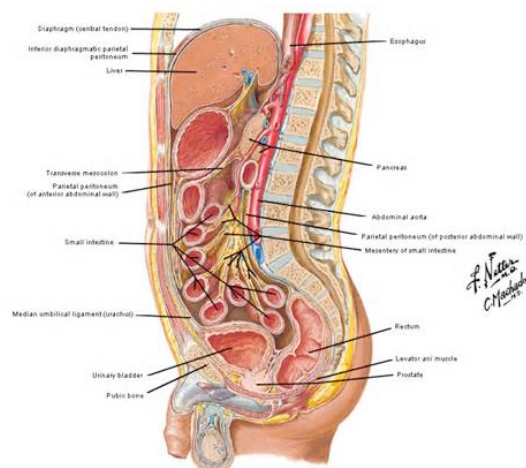

Overflader

Liv handler om overflader inde i overflader inde i overflader ...

Af JESPER HOFFMEYER

Forestillingen om at der inde i tingene er en kerne, et inderste væsen, som man bør prøve at forstå, er på retur. Nu gælder det om at præsentere overfladen, det synlige. Hvad der ligger bag skinnet er der alligevel ingen som har tid til at finde ud af. Eller for at sige det som det er: der er ingen penge i skjulte kerner.

Fænotypen er hot, genotypen er not, som det hedder i tidens signalsprog.

Nu skulle vi gamle 68ere jo om nogen vide, at tidsånden bør tages med et gran salt - hvis man da ellers vil undgå at ende som prügelnabe de næste mange tiår. Det gælder altså om at springe overdrivelserne over og lytte efter den sandhed, som enhver tidsånd gemmer på bag sine jublende

gevandter. (Jeg er selvfølgelig bevidst om, at jeg her allerede forsynder mig mod tidsånden, idet jeg altså retter opmærksomheden mod det, der ligger *bag* gevandterne. Men det får være).

Sagen er selvfølgelig, at overfladen er et forsømt område. Myten om, at skinnet bedrager har gjort os mistænksomme. Vi har troet at nøglen til overfladen skulle findes bag ved den eller inde under den. Men hvad nu hvis det i virkeligheden forholder sig omvendt, så at det der er inden i - kroppen - blot er et instrument, som overfladen bruger til at opretholde sig selv med? Hvad nu hvis hjernen er der for at hjælpe øjet snarere end omvendt? Kan det tænkes at hjertet banker for vores hud?

Hvis man lader være med at tage denne tanke alt for bogstaveligt er den i grunden meget sund. For der kan efter min mening argumenteres ganske stærkt for, at livet begyndte som en overflade, der krummede sig sammen om sig selv, idet den

derved fangede en hob komplekse molekyler i sit indre.

Sammenlignet med andre favoritter i rollen som livets primære substans såsom DNA, RNA eller proteiner, så er overflader eller altså membraner interessante derved at de ved at lukke sig om sig selv skaber en fundamental asymmetri mellem "inde" og "ude". Og det er jo denne asymmetri, "the good old in-out, in-out", som er adgangsbilletten til al det sjove, kommunikationens verden, mødet med de andre.

Set i det lys opstod de levende celler gennem en lang række skridt, som hver gang forøgede de kommunikative overfladers evne til at overleve. Uden cellens maskineri var livets skrøbelige hinder meget kortlivede, men efterhånden afstivedes de ved hjælp af alle mulige raffinerede indre støttemekanismer i form af katalytiske kredsløb afsikret af den makromolekylære orden. Og til sidst endog ved hjælp af DNA-molekyler, hvori hinderne havde ladet indskrive en specifikation af de komponenter, de havde brug for til deres egen vedligeholdelse.

Når den ene overflade mødte den anden kunne den undertiden finde på at optage den i sig ved at folde sig ud over den. På den måde opstod de store, såkaldt eukaryote celler med masser af interne overflader. Eller cellerne sluttede sig sammen i grupper og dannede nye overflader rundt om sig.

Vi kan derfor sige, at livet dybest set består af overflader inde i overflader inde i overflader... Derfor kan man godt gå bag overfladen, huden, øjet, men kun for at finde nye overflader. Livet bekræfter således den gamle anarkist Proudhons ord: "overalt periferi, intetsteds centrum". På det punkt tager tidsånden et stik hjem. Men man opdager det selvfølgelig kun, hvis man tør trodse den og gå bag overfladen!

Og derfor elsker alle mennesker delfinen. Ved at gøre havets overflade til sit legested viser delfinen os noget der har at gøre med livets inderste væsen. Ja livet udgør selv en tynd hinde rundt om planeten, lige til at boltre sig i for et menneske.